

УДК 65.014.1

С. В. Князь,
д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів, Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7236-1759>

Р. Р. Русин-Гриник,
PhD, доцент кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів, Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2895-6437>

М. М. Викричак,
аспірант кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів, Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-3117-4437>

Ю. Н. Шпак,
молодший науковий співробітник кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів, Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3895-4139>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.7.17

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНІСНИХ ОЗНАК ПОНЯТТЯ "ТРАНСФЕРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА"

S. Kniaz,
 Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Entrepreneurship and Environmental Examination of Goods, Lviv Polytechnic National University

R. Rusyn-Hrynyk,
 PhD, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Environmental Examination of Goods, Lviv Polytechnic National University

M. Vykrykach,
 Postgraduate student of the Department of Entrepreneurship and Environmental Examination of Goods, Lviv Polytechnic National University

Yu. Shpak,
 Junior Researcher of the Department of Entrepreneurship and Environmental Examination of Goods, Lviv Polytechnic National University

DEFINITION OF THE ESSENTIAL CHARACTERS OF THE CONCEPT TRANSFER POTENTIAL OF THE ENTERPRISE

На сьогодні, усі без перебільшення, суб'єкти фінансового-господарювання діяльності є учасниками трансферних відносин. Велика кількість вхідних і вихідних потоків інформації, фінансових і матеріальних ресурсів і виробництво готової продукції постають предметом задоволення економічних інтересів будь якої організації. Відповідно до цього підприємство стикається з появою досить великої кількості трансферних систем, за допомогою, яких уможливорюється легітимна, безпечна, економічно вигідна взаємодія суб'єктів господарювання. Однак, як показує досвід, підприємство володіючи цими системами і можливістю доступу до достовірної інформації про умови їхнього використання є необхідною, але не достатньою умовою для успішного розвитку організації. Відповідно до мети написання даної статті аргументовано, що поняття "трансферний потенціал" широко застосовується в наукових дослідженнях в галузі управління, економіки, інновацій та бізнесу тощо. У кожному із зазначених векторів сутність поняття "трансферний потенціал" має особливості у залежності від об'єкта трансферу, попри це,

загалом, трансферний потенціал підприємства доцільно трактувати як складову конкурентної переваги підприємства, що забезпечує ефективність використання знань та технологій для підвищення ефективності виробництва та розвитку нових продуктів і послуг. Це твердження доведено на підставі виявлення сутнісних характеристик трансферного потенціалу підприємства. Трансферний потенціал передбачає наявність: технічних, наукових, виробничих, інноваційних та організаційних знань, які можуть бути використані для впровадження нових рішень та технологій; спеціалізованих відділів інтелектуальної власності, які займаються захистом прав на винаходи, корисні моделі, товарні знаки та інші об'єкти інтелектуальної власності, а також їх ліцензуванням та комерціалізацією; ресурсів, додаткових для впровадження нових технологій та рішень, включаючи фінансові ресурси, людський капітал, обладнання та інфраструктуру, організаційні ресурси; ефективних каналів комунікації з партнерами, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами для обміну інформацією та знаннями; кваліфікованих кадрів, які можуть відповідати потребам підприємства у впровадженні нових технологій та рішень.

Today, without exaggeration, all subjects of financial and management activities are participants in transfer relations. A large number of incoming and outgoing flows of information, financial and material resources and the production of finished products become the subject of satisfying the economic interests of any organization. Accordingly, the enterprise faces the emergence of a fairly large number of transfer systems, which enable legitimate, safe, economically beneficial interaction of business entities. However, as experience shows, the enterprise owning these systems and the ability to access reliable information about the conditions of their use is a necessary, but not sufficient, condition for the successful development of the organization. In accordance with the purpose of writing this article, it is argued that the concept of "transfer potential" is widely used in scientific research in the field of management, economics, innovation and business, etc. In each of the specified vectors, the essence of the concept of "transfer potential" has specific features depending on the object of transfer, despite this, in general, it is advisable to interpret the transfer potential of the enterprise as a component of the competitive advantage of the enterprise, which ensures the effectiveness of the use of knowledge and technologies to increase the efficiency of production and development new products and services. This statement is proven on the basis of identifying the essential characteristics of the transfer potential of the enterprise. The transfer potential implies the availability of: technical, scientific, industrial, innovative and organizational knowledge that can be used to implement new solutions and technologies; specialized departments of intellectual property, which deal with the protection of rights to inventions, utility models, trademarks and other objects of intellectual property, as well as their licensing and commercialization; additional resources for the implementation of new technologies and solutions, including financial resources, human capital, equipment and infrastructure, organizational resources; effective channels of communication with partners, clients and other interested parties for the exchange of information and knowledge; qualified personnel who can meet the needs of the enterprise in implementing new technologies and solutions.

Ключові слова: трансфер, технологічний трансфер, трансферні системи, трансферний потенціал підприємства, трансфер інновацій.

Key words: transfer, technological transfer, transfer systems, transfer potential of the enterprise, transfer of innovations.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Економічні процеси і явища, які відбуваються на світових, регіональних і місцевих ринках, демонструють те, що розвинутість комунікацій, наявність прозорих правових норм виробничо-господарської діяльності та пристосованість до міжнародних стандартів, які стосуються у розв'язанні економічних протиріч і правових

колізій, система сприятливих адміністративно-економічних умов для акумулювання фінансових ресурсів і розвитку фінансово-господарської діяльності стають сукупністю умов, які об'єктивно потрібні для соціально-економічного і технологічного розвитку суб'єктів господарювання, досягнення безпеки розвитку, запобігання кризам і пошуку інноваційних шляхів розв'язан-

ня глобальних економічних, екологічних, соціальних та інших проблем.

На сьогодні, усі без перебільшення, суб'єкти фінансового-господарювання діяльності є учасниками трансферних відносин. Велика кількість вхідних і вихідних потоків інформації, фінансових і матеріальних ресурсів і виробництво готової продукції постають предметом задоволення економічних інтересів будь якої організації. Відповідно до цього підприємство стикається з появою досить великої кількості трансферних систем, за допомогою, яких уможливорюється легітимна, безпечна, економічно вигідна взаємодія суб'єктів господарювання. Однак, як показує досвід, підприємство володіючи цими системами і можливістю доступу до достовірної інформації про умови їхнього використання є необхідною, але не достатньою умовою для успішного розвитку організації.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням проблем трансферного потенціалу підприємства приділяється значна увага не тільки в Україні, а й у світі. Серед іноземних науковців [1-7], які приділили значний час та велику кількість наукових праць, які торкаються дослідження поняття "трансфер" слід відмітити Д. Маурі, Дж. Окслі, Б. Сільверман, А. Інзельт, Дж. Хілтон, Н. Мілосавлевич, О. Шварова, Л. Коуї, Б. Боузман, К.-А. Двітя, Я.-А. Алі, Лу. Давей, В. Меріндоль, Е. Галліє, І. Капдевіла, С. Манчіні, J.L.C. Гонсалес.

Щодо сучасних українських науковців, які досліджують у своїх працях поняття трансфер технологій, трансферний розвиток, реалізація трансферного потенціалу та інших суміжних тем, можна віднести: Є. Беспалый, А. Грищенко, К. Іванова, П. Мельник-Мельников, Т. Пятчаніна, А. Огородник, М. Мазур, О. Кам'янська, О. Смоляр, Ю. Зятдінов, А. Воронін, О. Примаков, І. Варламов, О. Дума, О. Розгон.

Проте, на сьогодні, в науковій літературі не існує якогось єдиного формату тлумачення поняття "трансфер", "трансферний потенціал", "технічний трансфер", "трансфер інновацій" тощо. Це у свою чергу і окреслило мету написання статті.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ НАПИСАННЯ СТАТТІ

Метою написання статті є дослідження та пошук оптимального визначення сутнісних ознак поняття "трансферний потенціал підприємства".

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У науковій літературі, останнім часом, досить часто зустрічається термін "трансфер". Термін "трансфер" може використовуватися в різних контекстах, включаючи науку, технологію, мистецтво та інші галузі. Великий тлумачний словник сучасної української мови дає таке визначення терміну "трансфер": 1. Перенесення, переміщення з одного місця, стану, системи, сфери на інше. 2. Передача права власності на об'єкт інтелектуальної власності на іншу особу або її ліцензування.

3. Здійснення операцій з переказу грошових коштів з рахунку на рахунок у різних банках, країнах тощо.

4. Вид перекладу, при якому текст оригіналу передається з однієї мови на іншу з опорою на проміжну мову.

5. Перехід гравця від однієї спортивної команди до іншої [16].

Згідно з Оксфордським словником, "трансфер" — це перенесення або передача чогось з одного місця, особи або стану в іншому місці, особі або стані. У більш широкому сенсі трансфер може відноситись до передачі знань, технологій чи інших ресурсів від однієї організації до іншої з покращення її роботи чи розширення бізнесу [17].

Поширеними словосполученнями, в яких фігурує дефініція "трансфер" є такі: технологічний трансфер; фінансовий трансфер; трансфер знань; інтелектуальний трансфер; трансфер ризику; трансфер цінностей; трансфер власності; трансфер зобов'язань; трансфер технологій між країнами; передача знань між відділами компанії; трансфер знань між науково-дослідними установами; трансфер навичок між робочими групами; трансфер знань від досвідчених працівників до новачків; трансфер навичок та знань від студентів до викладачів; трансфер знань та ідей від науковців до підприємців; трансфер знань та навичок між більшими культурами тощо.

Як бачимо, термін "трансфер" може використовуватися в різних контекстах, включаючи науку, технологію, мистецтво та інші галузі. Тому список найвідоміших авторів наукових праць залежить від конкретного контексту, до якого він особливий. Одним із можливих контекстів є "технологічний трансфер", тобто передача технологій з однієї або країни до іншої організації.

Узагальнивши позиції вищенаведених науковців є підстави стверджувати, що поняття "трансферний потенціал" використовується в різних сферах і має різне трактування в залежності від використання контексту.

Із загальних підходів до визначення "трансферного потенціалу" є його розуміння як можливості для передачі знань, технологій, досвіду, нового, промислового виробництва тощо з одного суб'єкта до іншого. Це може бути передача знань та технологій з університетів до підприємств або між підприємствами.

Іншим трактуванням "трансферного потенціалу" є визначення його як можливості підприємства генерувати та впроваджувати нові ідеї, технології, продукти та послуги в ринкових умовах. Це також передбачає наявність у підприємства необхідних ресурсів, знань, технічних та технологічних компетенцій, високої організаційної культури та інших факторів.

Також "трансферний потенціал" може бути відзначений як здатність підприємства до ефективного використання та комерціалізації наукових розробок та результатів досліджень. Для цього необхідно мати не тільки високу науково-технічну компетенцію, але й розуміння ринкових потреб та можливостей.

Отже, "трансферний потенціал" можна трактувати як комплексні внутрішні та зовнішні фактори, що сприяють передачі технологій, знань та досвіду, впровадженню нових ідей та технологій, а також ефективному використанню та комерціалізації на підприємстві.

Базуючись на вищенаведеному можемо стверджувати, що трансферний потенціал може оцінюватися сукупністю можливостей та ресурсів, які створюють умови для ефективного трансферу технологій. Це може включати в себе наявність необхідної інфраструктури, науково-технічного потенціалу, кваліфікованої робочої сили, здатності до інновацій та співпраці між розширеними галузями і секторами. Крім того, трансферний потенціал може оцінюватися на різних рівнях, наприклад, на рівні окремого підприємства, галузі, регіону чи країни. Ці рівні можуть взаємодіяти між собою та впливати на ефективність трансферу технологій у цілому.

Узагалі, розуміння трансферного потенціалу сприяє пошуку шляхів подолання перешкод та можливості для ефективного трансферу технологій та сприяти розвитку інноваційного середовища. Трансферний потенціал підприємства може бути посилено за допомогою налагодження співпраці з університетами та науковими центрами для обміну знаннями та технологіями, а також через участь у науково-технічних конференціях та семінарах.

На основі огляду на аналізі літературних джерел [1-15] доходимо висновку, що сутнісними ознаками поняття "трансферний потенціал підприємства" є такі:

— трансферний потенціал підприємства передбачає наявність у компанії технічних, наукових, виробничих, інноваційних та організаційних знань, які можуть бути використані для впровадження нових рішень та технологій. Трансферний потенціал характеризується наявністю у підприємства технічних знань та компетенцій, частіше для розробки нових продуктів та послуг, інноваційних рішень та технологій, тому він включає наукові знання, які дозволяють підприємству проводити дослідження та розробку нових продуктів та технологій. Виробничі знання не дозволяють підприємству ефективно виконувати свої виробничі процеси, забезпечуючи високу якість продукції та відповідність стандартам якості. Організаційні знання дозволяють підприємству ефективно керувати своїми ресурсами та процесами, забезпечуючи ефективну роботу підприємства;

— наявність у компаній спеціалізованих відділів інтелектуальної власності, які займаються захистом прав на винаходи, корисні моделі, товарні знаки та інші об'єкти інтелектуальної власності, а також їх ліцензуванням та комерціалізацією. Захист інтелектуальної власності є особливим місцем у сферах, де інновації та технічний прогрес є ключовими факторами успіху. Наприклад, у сфері високих технологій, біотехнологій та фармацевтики, забезпечення захисту інтелектуальної власності може бути критичним для збереження конкурентних переваг та досягнення успіху на ринку. Спеціалізовані відділи інтелектуальної власності також можуть забезпечити доступ до знань та експертизи у сфері інтелектуальної власності, що може допомогти компанії в розробці та захисті її власної інтелектуальної власності. Крім того, вони можуть брати участь у формуванні стратегії компанії щодо використання інтелектуальної власності, включаючи ліцензування, комерціалізацію та захист прав на неї. Отже, спеціалізовані відділи інтелектуальної власності є характерною ознакою трансфер-

ного потенціалу підприємства, завдяки якій забезпечується захист прав на інтелектуальну власність та відбувається допомога компаніям у використанні цих прав для досягнення комерційного успіху;

— трансферний потенціал підприємства передбачає наявність ресурсів, додаткових для впровадження нових технологій та рішень, включаючи фінансові ресурси (фінансові ресурси можуть включатися як власний капітал, так і залучені витрати. Це може охоплювати інвестиції в дослідження та розробки, рекламні кампанії, розширення інфраструктури та інші види витрат, пов'язаних із впровадженням нових технологій та рішень), людський капітал (людський капітал включає компетентних фахівців зі знанням відповідних галузей, які мають досвід роботи з новими технологіями та методиками. Це можуть бути інженери, науковці, дизайнери та інші спеціалісти, які можуть допомогти в розробці та впровадженні нових продуктів та послуг), обладнання та інфраструктуру (обладнання та інфраструктура є ключовими елементами розвитку трансферного потенціалу підприємства, оскільки вони забезпечують можливість впровадження нових технологій та рішень. Наявність високоякісного, сучасного обладнання та інфраструктури є важливою передумовою для успішної реалізації інноваційних проектів та виробничих завдань. Обладнання включає в себе різноманітні технічні засоби та обладнання, необхідні для виробництва продукції або надання послуг. Це можуть бути машини, пристрої, інструменти, обладнання, транспортні засоби тощо. Якість та кількість обладнання є фактором успіху підприємства, після це деякі проблеми на продуктивність та якість виробництва. У свою чергу, інфраструктура забезпечує наявність необхідної інформаційної та комунікаційної мережі, енергетичної системи, технічного забезпечення, підтримуючих систем тощо. Якість та доступність інфраструктури важлива для забезпечення ефективності та стійкості підприємства, а також для забезпечення швидкого та ефективного доступу до деяких ресурсів та інформації. Таким чином, якість обладнання та інфраструктури є одними з ключових ознак розвитку трансферного потенціалу підприємства. Вони забезпечують можливість впровадження нових технологій та рішень), організаційні ресурси (організаційні ресурси передбачають наявність систем, процесів та процедур, які забезпечують ефективне управління ресурсами, відповідальність та звітність, координацію робіт. Вони також забезпечують стандартизацію процесів, підвищення ефективності взаємодії між спеціальними підрозділами компанії, використання передових методів управління та планування, а також можливість адаптації до змін у зовнішньому середовищі. Наявність організаційних ресурсів дозволяє підприємству ефективно використовувати свої технічні, наукові, виробничо-інноваційні та фінансові ресурси для досягнення стратегічних цілей і успішної реалізації своєї місії). Зазначена ознака трансферного потенціалу уможливіє власне здійснення технологічного перенесення (трансферу технологій) та знань з одного сектору, регіону чи країни в іншу, від одного підприємства до іншого, що дає можливість підвищити конкурентоспроможність підприємства та розвивати економіку в цілому;

— важливою складовою трансферного потенціалу є наявність ефективних каналів комунікації з партнерами, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами для обміну інформацією та знаннями. Ефективна комунікація є однією з ключових ознак трансферного потенціалу підприємства. Наявність ефективних каналів комунікації з партнерами, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами є важливою для обміну інформацією та знаннями, які можуть стимулювати інновації та сприяти впровадженню нових технологій та рішень. Для забезпечення ефективної комунікації потрібна наявність відповідних каналів та інструментів, таких як електронна пошта, відеоконференції, соціальні мережі, внутрішні та зовнішні комунікаційні мережі. Такі канали дозволяють підприємству легко та швидко обмінюватися інформацією з партнерами та клієнтами на відстані, зменшуючи витрати на зустрічі та зберігання даних. Крім того, наявність внутрішніх комунікаційних каналів, таких як Інтранет, може полегшити спілкування та обмін знаннями між співробітниками в межах підприємства. Ефективна комунікація також передбачає наявність відповідних осіб, які вивчають контроль і регулювання комунікації з партнерами та клієнтами. Це можуть бути менеджери з розвитку бізнесу або керівники проектів, які відповідають за взаємодію з партнерами та клієнтами та впровадження потреб підприємства в нових технологіях та рішеннях. Крім того, підприємство повинно мати ясні процедури та протоколи, які регламентують внутрішні процеси комунікування. Дієвість каналів комунікації з партнерами та іншими зацікавленими сторонами залежить від якості взаємодії та співпраці з ними. Крім того, важливо мати механізми збору та аналізу інформації, які дозволяють адекватно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та приймати тимчасові рішення. Наявність ефективних каналів комунікації також забезпечує більшу відкритість та прозорість у взаємодії з партнерами та клієнтами, що може стати важливою конкурентною перевагою для підприємства. Крім того, розробка та використання інноваційних каналів комунікації може допомогти залучити нових клієнтів та розширити аудиторію, що забезпечує зростання трансферного потенціалу підприємства;

— трансферний потенціал передбачає наявність кваліфікованих кадрів, які можуть відповідати потребам компанії у впровадженні нових технологій та рішень. Наявність кваліфікованих кадрів на підприємстві може забезпечити підприємство знаннями та вмінням для впровадження нових технологій та рішень. Кваліфіковані кадри володіють високим рівнем знань та досвідом у своїй галузі, що дозволяє їм ефективно працювати з новими технологіями та рішеннями, які є об'єктом трансферу. Кваліфіковані кадри можуть виступати в якості експертів з різних галузей, що дозволяє підприємству отримати нові знання та досвід. Наявність таких експертів також забезпечує можливість проведення досліджень та вивчення нових технологій, які сприяють вдосконаленню та удосконаленню технологічних та управлінських процесів на підприємстві. Кваліфіковані кадри є ключовими фігурами в процесі впровадження нових технологій та рішень. Наявність кадрів високої кваліфікації забезпечує підприємству конкурентну перевагу на ринку, зокрема за рахунок зростання якості та ефективності

виробництва, що дозволить підприємству бути сприйнятливим до реалізації інноваційних проектів та залучати нових клієнтів.

Узагальнюючи, відзначимо, що трансферний потенціал підприємства є складовою конкурентної переваги підприємства, що забезпечує ефективність використання знань та технологій для підвищення ефективності виробництва та розвитку нових продуктів і послуг.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Відповідно до мети написання даної статті аргументовано, що поняття "трансферний потенціал" широко застосовується в наукових дослідженнях в галузі управління, економіки, інновацій та бізнесу тощо. У кожному із зазначених векторів сутність поняття "трансферний потенціал" має особливості у залежності від об'єкта трансферу, попри це, загалом, трансферний потенціал підприємства доцільно трактувати як складову конкурентної переваги підприємства, що забезпечує ефективність використання знань та технологій для підвищення ефективності виробництва та розвитку нових продуктів і послуг. Це твердження доведено на підставі виявлення сутнісних характеристик трансферного потенціалу підприємства. Трансферний потенціал передбачає наявність: технічних, наукових, виробничих, інноваційних та організаційних знань, які можуть бути використані для впровадження нових рішень та технологій; спеціалізованих відділів інтелектуальної власності, які займаються захистом прав на винаходи, корисні моделі, товарні знаки та інші об'єкти інтелектуальної власності, а також їх ліцензуванням та комерціалізацією; ресурсів, додаткових для впровадження нових технологій та рішень, включаючи фінансові ресурси, людський капітал, обладнання та інфраструктуру, організаційні ресурси; ефективних каналів комунікації з партнерами, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами для обміну інформацією та знаннями; кваліфікованих кадрів, які можуть відповідати потребам підприємства у впровадженні нових технологій та рішень.

Література:

1. Mowery, D.C., Oxley, J.E., Silverman, B.S., 1996. Strategic alliances and interfirm knowledge transfer. *Strategic Management Journal* 17, 77—91. <https://doi.org/10.1002/smj.4250171108>.
2. Annamaria Inzelt, Jan Hilton (1999). *Technology Transfer: From Invention to Innovation* <https://link.springer.com/book/10.1007/978-94-015-9145-4>.
3. Мілосавлевич, Н., Шварова, О. та Коуї, В. (2021). Трансфер технологій у Республіці Молдова 2019-2020, Балтар Сальгадо, Е., Родрігес Мартінес, М., Моска, Дж. та Бассо, А.), *Офіс публікацій Європейського Союзу, Люксембург*, 2021, doi:10.2760/30427, JRC126057.
4. Barry Bozeman (2000). *Technology transfer and public policy: a review of research and theory. Research Policy*, Volume 29, Issues 4—5, Pages 627—655, [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(99\)00093-1](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(99)00093-1).
5. Dwitya K. Amry, Ali J. Ahmad, Dawei Lu. (2021). The new inclusive role of university technology transfer: Setting an agenda for further research. *International*

Journal of Innovation Studies, Volume 5, Issue 1, Pages 9–22, <https://doi.org/10.1016/j.ijis.2021.02.001>.

6. Merindol, V., Gallie, E. & Capdevila, I. (2018). Technology-transfer offices and academic open labs as different types of organizational intermediaries in science-society relationships. *Gestion* 2000, 35, 125–144. <https://doi.org/10.3917/g2000.352.0125>.

7. Mancini, S., Gonzalez, J.L.C. (2021). Role of Technology Transfer, Innovation Strategy and Network: A Conceptual Model of Innovation Network to Facilitate the Internationalization Process of SMEs. *Technology and Investment* 12, 82—128. <https://doi.org/10.4236/ti.2021.122006>.

8. Беспалий Є. А. (2022). Вплив кризи на трансфер технологій та інновацій у світовій економіці, Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки, № 4 (67). <http://journals.maup-com.ua/index.php/economics/article/view/2274>.

9. Грищенко А.А. Транснаціональний фактор у економічному зростанні транзитивних країн. Монографія, Київ, Вид. ім. М.П. Драгоманова, 2006, 314 с.

10. Іванова К.Ю. (2020). Інтереси учасників трансферу технологій та механізм їх забезпечення. Право та інноваційне суспільство, № 2 (15), DOI 10.37772/2309-9275-2020-2(15)-18.

11. Melnyk-Melnykov, P.G., Piatchanina, T.V., Ohorodnyk, A.N., Mazur M.G. (2019). Analysis of foreign tech transfer offices experience for the effective tech transfer system formation in the Ukrainian scientific institutions. *Science, technologies, innovation*, 62—69. <https://doi.org/10.35668/2520-6524-2019-3-07>.

12. О. Кам'янська, Л. Смоляр (2017). Національні системи управління трансфером технологій провідних країн світу. Ефективна економіка, № 4 <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5540>.

13. Ziatdinov Y.K., Voronin A.M., Permiakov O.Y., Varlamov I.D. (2015). Pareto-optimal region of mass-trajectory parameters of transformer aviation system. *Modern information technologies in the sphere of security and defence* № 2(23) https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/30193/1/sit_2_23-2015.pdf

14. Дума О. І. Академічний трансфер технологій: механізми реалізації та європейський досвід. Ефективна економіка. 2021. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9589> (дата звернення: 28.02.2023).

15. Rozghon, O., (2022). Technology transfer mechanism and its implementation in the innovation process. *Law and innovations*, pp. 22–30. [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-1\(37\)-3](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-1(37)-3).

16. Бусел В.Т. (2005). Великий тлумачний словник сучасної української мови, Київ, Ірпін, Перун, т. VIII, 1728 с.

17. Oxford University Press за посиланням: <https://www.lexico.com/definition/transfer>

References:

1. Mowery, D.C., Oxley, J.E., and Silverman, B.S. (1996), "Strategic alliances and interfirm knowledge transfer", *Strategic Management Journal*, vol. 17, pp. 77—91.

2. Inzelt, A., Hilton, J. (1999), "Technology Transfer: From Invention to Innovation", *NATO Science Partnership Subseries: 4*, Springer Dordrecht, vol. XIV, pp. 358.

3. Milosavljevic, N., Svarova, O. and Cowie, B. (2021), *Technology Transfer in the Republic of Moldova 2019—2020*, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

4. Bozeman, B. (2000), "Technology transfer and public policy: a review of research and theory", *Research Policy*, Vol. 29, pp. 627—655.

5. Dwitya K. Amry, Ali J. Ahmad, and Dawei Lu. (2021), "The new inclusive role of university technology transfer: Setting an agenda for further research", *International Journal of Innovation Studies*, Vol. 5, pp. 9—22.

6. Merindol, V., Gallie, E. and Capdevila, I. (2018), "Technology-transfer offices and academic open labs as different types of organizational intermediaries in science-society relationships", *Gestion* 2000, pp. 125—144.

7. Mancini, S., and Gonzalez, J.L.C. (2021), "Role of Technology Transfer, Innovation Strategy and Network: A Conceptual Model of Innovation Network to Facilitate the Internationalization Process of SMEs", *Technology and Investment*, vol. 12, pp. 82—128.

8. Bepaliy, E. A. (2022), "The impact of the crisis on the transfer of technologies and innovations in the world economy, Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management", *Naukovi pratsi Mizhrehional'noyi Akademiyi upravlinnya personalom. Ekonomichni nauky*, vol. 4 (67).

9. Hryshchenko, A.A. (2006), *Transnatsional'nyy faktor u ekonomichnomu zrostanti tranzitivnykh krayin* [The transnational factor in the economic growth of transitive countries], Vyd. im. M.P. Drahomanova, Kyiv, Ukraine.

10. Ivanova K.Yu. (2020), "Interests of technology transfer participants and the mechanism of their provision", *Pravo ta innovatsiyne suspil'stvo*, vol. 2 (15).

11. Melnyk-Melnykov, P., Piatchanina, T., Ohorodnyk, A., and Mazur M. (2019), "Analysis of foreign tech transfer offices experience for the effective tech transfer system formation in the Ukrainian scientific institutions", *Science, technologies, innovation*, pp. 62—69.

12. Kamińska, O. and Smolyar, L. (2017), "National technology transfer management systems of the world's leading countries", *Effective Economy*, vol. 4.

13. Ziatdinov, Y.K., Voronin, A.M., Permiakov, O.Y., and Varlamov I.D. (2015), "Pareto-optimal region of mass-trajectory parameters of transformer aviation system", *Modern information technologies in the sphere of security and defence* vol. 2(23).

14. Duma, O. I. (2021), "Academic technology transfer: implementation mechanisms and European experience", *Efficient economy*, vol. 11.

15. Rozghon, O. (2022), "Technology transfer mechanism and its implementation in the innovation process", *Law and innovations*, vol. 37, pp. 22—30.

16. Busel, V.T. (2005), *Velykyy tлумachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy* [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language], vol. VIII, Perun, Kyiv, Irpin', Ukraine.

17. Oxford University Press (2020), "Oxford English Dictionary Online", available at: <https://www.lexico.com/definition/transfer> (Accessed 04.03.2023).

Стаття надійшла до редакції 27.03.2023 р.